

Merhum Hattat

Mehmed Şevkî Efendi'yi

“Anma Toplantısı”

2 Mayıs 1987

Barbaros Bulvarı, Yıldız Sarayı - Çit Kasrı
Beşiktaş-İstanbul (160 59 88)

Değerli hattat, merhum

MEHMED ŞEVKÎ EFENDİ'yi

anma toplantımızda hazır bulunmanızı saygıyla rica ederim.

Prof.Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu
Genel Direktör

Toplantı: 2 Mayıs 1987, Cumartesi saat: 10.30

13 Şaban 1304 (7 Mayıs 1887) Cumartesi günü, Haseki civarındaki evinde vefât eden bu büyük san'atkâr, Merkezefendi'de dayısının yanına defnedilmiştir. Yetiştirdikleri arasında önde gelenleri, Bakkal Arif, Fehmi (1860-1915), Pazarcık'lı Hulûsi (?-1908), Şükrü (?-1895) ve Ziyâeddin (?-?) Efendilerdir.

Son derecede halûk, afif, sîreti de, sûreti de güzel bir zât olan Şevkî Efendi'nin, yazdığı eserler için verilen parayla, memleketlisi olan muhtaçları aylığa bağladığı, ancak vefâtından sonra ortaya çıkan defterden anlaşılmıştır.

M. UĞUR DERMAN

Meâlî

Bu yazı girift istifi olduğu için, açık okunuşunu vermek gerekiyor :

«Reve'l-Hasenü, ani'l-Haseni, an ebi'l-Haseni, an ceddil-Haseni : inne ahsene'l-Haseni el-halku'l-Hasenü»

Bu levhada, Hadis olduğu belirtilen bir ifâderin çok san'atlı şekildeki tertibi yer alıyor. Bu Hadis, Peygamberimizin torunu Hz. Hasan'dan, Hasenü's-Seymitî isimli bir zâtın rivâyetiyle geldiği için, evveline «hasen» (= güzel) kelimesinin tekrarlandığı bir ibâre eklenmiş: «Hasen (yâni: Hasenü's-Seymitî), Hasen (yâni: Hz. Hasan)'den, O da, Hasen'in dedesinden sından (yâni: Hz. Ali), O da Hasen'in dedesinden (yâni: Hz. Muhammed) rivâyet etti: Muhakkak ki, güzelliğin en güzeli, huy güzelliğidir»

MEHMED ŞEVKÎ EFENDİ

1245 H. (1829)'de Kastamonu'nun Seyyidler köyünde dünyaya gelen Mehmed Şevkî, daha kırkgünlük iken dayısı Hulûsi Efendi tarafından İstanbul'a getirildi. Aksaray'da Yusuf Paşa Sıbyan Mektebinde okuduktan sonra, dayısından sülüs-nesih yazılarını meşkeden ve 14 yaşında icâzet alan Şevkî Efendi, başta Hâfız Osman olmak üzere İsmail Zühdi ve Mustafa Râkım gibi üstadların eserlerinden ilhâm alarak, yazı sanatımıza, hâlâ geçilemeyen "Şevkî Efendi" üslûbunu kazandırmıştır. Kur'an-ı Kerîm, Delâilü'l-Hayrât, Evrâd-ı Şerîfe, Hilve-i Saâdet, celî sülüs levha şeklinde bir hayli eser veren Şevkî Efendi'nin, son derece îtinâlı ve tekellüflü yazmasına mukabil eli gâyet keskin ve şîvelidir. Arkadaşı olan celî üstâdı Sâmi Efendi "Şevkî'nin elinden istese de fena harf çıkmazdı" sözleriyle, O'nun san'at telâkkisini veciz bir sûrette dile getirmiştir.

Yazıyı kim için olursa olsun, aynı dikkat ve îtina ile yazan Şevkî Efendi, talebesine hazırladığı meşklerinde de aynı titizliği göstermiştir. Bu yüzden, yaşlı ilerledikçe, on talebeden fazlasına yazı öğretmemeye başlamış, ancak mezûn ettiğinin yerine bir yenisini alarak, bu sayıyı muhafaza etmiştir.

Şevkî Efendi ayrıca "Menşe-i Küttâb-ı Askerî" de ve askerî mekteplerde de hocalık etmiş, Sultan 2. Abdülhamid'in şehzâdelerine de yazı öğretmiştir. Daimî vazîfesi "Harbiye Nezâreti Mektûbî Kalemi"dir.